

IN MEMORIAM

KRUNOSLAV ČOVIĆ. dipl. oec.

Tišina se nadvila nad cetinskom krajinom, utihnulo je šuštanje lišća bajama i trešanja, Cetina je umirila svoj tok, more ni valove uzburkalo nije, samo je Omiška stina zatutnjala i pukao je kamen kao što je i naše srce puklo u trenutku kada je prestalo kucati veliko srce Poljičkog kneza Krunoslava Čovića.

Svaki je odlazak težak i tužan ali onaj koji nas snađe tako nenadano, tako neočekivano, bez ijedne naznake, ostavlja poseban trag, duboku bol i nadasve nevjericu koju je gotovo nemoguće prihvatiti. Još se danas s nama smijao, zbijao šale, svakog na svoj osebujuć način zafrkavao i onda odjednom praznina.

Nikada više tog osmijeha, nikada više tih

koraka, nikada više toga glasa i pozdrava. Ali zato zauvijek na usnama svih ostaje pitanje: zašto, zašto si nas ostavio? Krunoslav Čović rođen je u malom selu Gata u zaleđu Omiša 6. veljače 1936. Bio je drugo dijete u obitelji i sretno je rastao uz roditelje i brata Davora. Ratna tragedija prekinula je sretno djetinjstvo i osmijeh na njegovu licu jer je u vrlo kratkom vremenu izgubio oba roditelja – prvo majku, a potom i oca. Brigu o njemu preuzela je teta Ivka pa je stoga iz Gata otišao u Omiš. Srednju je školu završio u Splitu, a potom je na daljnje školovanje otišao u Zagreb. Život u Zagrebu bio je iznimno težak. Upisao je Ekonomski fakultet i usporedno s fakultetom trenirao i igrao nogomet. Uvijek je znao pričati kako ga je nogomet školovao jer s vrlo skromnim materijalnim sredstvima nikada ne bi uspio završiti fakultet i preživjeti. Stanovao je u baraci na nogometnom igralištu, prao se vani na pumpi i ljeti i zimi, a ponekad u dugim zimskim danima i noćima temperatura u njegovoj sobici nije dosizala puno više iznad nule. No „omiška stina“ sve je prevladala i savladala, prkoseći svemu i svima. Kao iznimno dobar igrač bio je zapažen i odabran od trenera koji su s njim imali velike planove. Odmah nakon završetka fakulteta otišao je u Njemačku i tu je nakon nekog vremena došao prelomni trenutak. Trebalo je izabrati između profesionalnog bavljenja nogometom ili bavljenja strukom. Razum je potisnuo srce i ljubav prema nogometu pala je u drugi plan. Vratio se u Hrvatsku, u Zagreb i počeo raditi u struci. Prestao je aktivno igrati nogomet ali nikada ga nije napustio. Postao je trener brojnim generacijama mladića u nekoliko klubova, a rekreativno ali gorljivo igrao je

.....

nogomet još dugo, dugo godina.

Prvi posao bio mu je u Zavodu za ekonomiku, a potom u tvornici konca Unitas. Godine 1971. zaposlio se u tadašnjem gigantu, kemijskom kombinatu CHROMOS-KATRAN-KUTRILIN na mjestu komercijalnog direktora. Nakon reorganizacije tog Kemijskog kombinata 1976. godine postao je direktor Radne organizacije CHROMOS ZAŠTITA BILJA. Na toj funkciji ostao je do 1990. godine. Nakon stvaranja države Hrvatske tijekom provedbe postupka privatizacije Kemijski se kombinat raslojio na veći broj samostalnih tvrtki. Tada je utemeljena i tvrtka CHROMOS AGRO d.d. Krunoslav Čović imenovan je za glavnog direktora, a potom za predsjednika Uprave i na toj ga je funkciji zatekla iznenadna smrt. U svakom razgovoru, na svakom mjestu govorio bi „moj Chromos“, „moji ljudi“ i uistinu je tako i osjećao. Bio je čvrsta stijena, bakljonoša, čuvar svoga ognja koji nikada i nikomu nije dao dirnuti. Za Chromos je bio spreman na sve, a jednako takvi bili su i ljudi za njega.

Tijekom života obnašao je brojne i razne dužnosti. Bio je član Upravnog a potom i predsjednik Nadzornog odbora Croatia banke, član Nadzornog odbora tvrtke Badel 1862 d.d., predsjednik Udruženja kemijske industrije pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i tako dalje. U trenutku smrti bio je predsjednik Izvršnog odbora Udruge kemijske industrije Hrvatske udruge poslodavaca.

Beskrajno je volio Omiš i Dalmaciju, ali isto tako i Zagreb pa ih je svake godine spajao i sudjelovao u zajedničkim druženjima. U posljednje vrijeme obnašao je i dužnost Velikog kneza u Udruzi zagrebačkih Poljičana „Sveti Jure“, na što je bio vrlo ponosan.

Uvijek je i na svakom mjestu podržavao struku pa je tako njegovom zaslugom tvrtki Chromos Agro Hrvatsko društvo biljne zaštite na 50. Seminaru održanom 2006. godine dodijelilo Zlatnu plaketu i Povelju uz zlatnu plaketu „za najčvršću, dugogodišnju potporu struci, znanosti i Hrvatskom društvu biljne zaštite“. Sudjelovao je na svakom Seminaru i dovodio veliki broj sudionika Seminara kao goste Chromos Agra. Njegova povezanost sa strukom razvijala se i kroz svesrdnu suradnju s Agronomskim fakultetom u Zagrebu. Zavodu za poljoprivrednu zoologiju darovao je binokularne lupe, a Chromos Agro je na čelu s njim kao predsjednikom Uprave član Gospodarskog savjeta fakulteta.

Životni put Krunoslava Čovića bio je sve samo ne jednostavna, utabana linija. Bio je to put uspona i padova, prolaska po trnju ali i ružama, put sreće ali i suza, nikada isti i zato nikada dosadan. Znao je stvarati svoje staze, braniti ih i čuvati i po cijeni žestokih sukoba. Nikada nigdje nije bio po strani, nezainteresirani sudionik nego aktivni dionik i sudionik. Beskrajno je volio svoje prijatelje i druženja s njima koja bez njega više nikada neće biti ista, niti uz klapsku pismu, niti uz tamburaška druženja do ranih jutarnjih sati.

Ispred svega i svih i uvijek na prvom mjestu bila mu je njegova obitelj koju je čuvao i štitio do zadnjega daha. Živio je okružen ljubavlju supruge Višnje, djece

Maje, Davora i Ive te unučadi Frana, Ane, Luke, Krune i Tie. Kroz svoj trnovit život, njima je stvorio prekrasan i siguran život.

A onda iznenada „.....otišo je Kruno naš polako, otišo je stazom što vijuga, pratile ga neke stare pjesme, sve do rijeke kojom teče tuga.....“

Neka mu je laka hrvatska gruda koju je beskrajno i bezrezervno volio!

prof.dr.sc.Jasminka Igrec Barčić

IN MEMORIAM

STJEPAN KEGLEVIĆ dipl. ing. agr. (16. veljače 1925. - 5. siječnja 2017.)

O gospodinu Stjepanu Kegleviću svaka osoba koja ga je poznavala imala je lijepo mišljenje. Hrvatski jezik nema dovoljno riječi kojima bi se opisala dobrota, radost, društvenost, pomoć, briga, ideje i inventivnost koji su izvirali iz njegovih usta i pokreta. Svi su, s kojima sam razgovarala ili su odgovarali na poruke, govorili o dragom i poštovanom kolegi u superlativima.

Stjepan Keglević, Stevica, rođen je 16. veljače 1925. u Varaždinu, a umro je 5. siječnja 2017. u Zagrebu. Barokni grad Varaždin u kojem je završio osnovnu školu i gimnaziju 1943. ugradio je u život produhovljenost i osjećaj za lijepo. Nakon služenja u Hrvatskom domobranstvu upisao se na Poljoprivredno-šumarski fakultet u Zagrebu, gdje je diplomirao 1949. Specijalizaciju iz zaštite bilja obavio je na istom fakultetu od 1. svibnja 1949. do 1. travnja 1950. U Narodnom odboru kotara Varaždin radio je od kraja 1950. do ljeta 1951. Bio je upravitelj Fitosanitetske stanice u Varaždinu od 1. kolovoza 1951. do 30. studenoga 1954. U Stanici susreće se s poslovima zaštite bilja, već početkom rada, kad je sudjelovao pri organizaciji izvještajne službe o pojavi i kretanju te suzbijanju krumpirove zlatice na području kotara Varaždin. Kao mladi agronom pripravnik, položio je stručni ispit 27. veljače 1952. koji je obuhvaćao fitopatologiju, entomologiju, sredstva za zaštitu bilja, fitosanitetsku karantensku službu i druge predmete važne kasnije u svakodnevnom radu. Iz Stanice odlazi na mjesto referenta za zaštitu bilja u Državni sekretarijat za poslove narodne privrede NRH 1. prosinca 1954., a od 1. lipnja 1956. radi kao referent za zaštitu bilja u Sekretarijatu za poljoprivredu NRH. Inspekcijski poslovi koje je obavljao bili su u svezi sa suzbijanjem krumpirove zlatice, dudovca, kalifornijske štitaste uši te primanje izvješća o zdravstvenom stanju rasadnika. Tijekom sedam mjeseci specijalizirao se iz zaštite bilja i biljne

karantene na Sveučilištu Minesota u Mineapolisu i Karantenskoj stanici u New Yorku 1958. i 1959. u SAD-u. Od 1. svibnja 1963. zaposlen je u Institutu za zaštitu bilja na mjestu stručnog suradnika u Botaničkom odjelu gdje je obavljao predistraživanja i istraživanja učinkovitosti herbicida, rukovodio radovima na Izvještajnoj službi zaštite bilja i organizirao primanje i objavljivanje podataka izvijestitelja iz SRH, istraživao i bolesti kukuruza te radio na višegodišnjem programu razvoja kemijske industrije za zaštitu bilja. Na zahtjev Republičkog sekretarijata za privredu SRH iz Instituta odlazi 1. srpnja 1965. godine. Do umirovljenja 1990. obavljao je razne dužnosti: rukovodio je Graničnom službom za zaštitu bilja SRH od 1965. do 1976., bio je savjetnik, republički poljoprivredni inspektor od 1977. te inspektor za zaštitu bilja. Sudjelovao je pri izradi republičkog Zakona o zaštiti bilja 1968. kao i Zakona o zaštiti bilja od bolesti i štetočina 1978., kad je bio zadužen za davanje stručnih objašnjenja i obavještenja tijekom rasprave u Saboru. Dok je rukovodio Graničnom službom brinuo se da granični inspektori budu što bolje izvježbani u inspektorskim poslovima, informirani o karantenskim štetočinjama te je organizirao godišnje susrete inspektora i pripremao izvješće o radu za svaku godinu. Rado se sjećao pronalaska, u to doba karantenskog štetnika, *Trogoderma granarium* i postupaka suzbijanja. Bio je član Komisije za osnivanje zajedničke granične stanice za zaštitu bilja Gyékényes u Mađarskoj (23. lipnja 1972.). Osnutkom te stanice smanjeno je trajanje pregleda roba za 5 sati.

Važno je razdoblje u kojem je bio republički inspektor za zaštitu bilja. Uveo je i provodio jedan jedinstveni način inspekcije, neobičan za inspektora. Cilj nije bila stroga inspekcija i pisanje rješenja, tj. različite odluke da se čak i kazne osobe koje su bile kontrolirane. Ne, njegova inspekcija imala je prije svega upozoriti na propuste i podučiti kako ih izbjeći i poboljšati stanje na nadziranom objektu. Kad je dolazio u inspekciju, inspektori su ga dočekivali sa zadovoljstvom jer su znali da će opet nešto naučiti. Utjecao je da Republički komitet za poljoprivredu i šumarstvo SRH financira Izvještajno prognozne poslove koje je organizirao Institut za zaštitu bilja. U početku je u provedbi sudjelovalo više desetaka izvijestitelja, a 1989. bilo ih je 193 iz svih krajeva Hrvatske. Kao rezultat te aktivnosti proizašla je opće poznata „zelena knjižica“ - *Prikaz kemijskih mjera suzbijanja bolesti, štetnika i korova na poljoprivrednim kulturama društvenog sektora* koju je uređivao od 1976. do 1989. Svake godine u uvodniku napravio bi osvrt na proteklo razdoblje ukazujući na pozitivne strane izvještajnih i prognoznih poslova za zaštitu bilja. Pozivao je da se ne izvještava samo o brojnim populacijama štetočinja koje se suzbija nego i malim populacijama, jer one u pogodnim uvjetima mogu porasti i činiti štetu. Mislio je da nikada nije previše ni obilazaka poljoprivrednih površina niti bilježenja o pojavi štetočinja.

Osigurao je financijska sredstva za preglede skladišta poljoprivrednih proizvoda od 1981. do 1989. U tom razdoblju zajedno sa stručnjacima Instituta

.....

za zaštitu bilja, obavljajući svoju inspektorsku dužnost, obilazio je silose i skladišta. Tijekom tih obilazaka prikupljani su uzorci uskladištenih poljoprivrednih proizvoda i na temelju nalaza obaviješteni zaposlenici o tome koje mjere je potrebno poduzimati tijekom čuvanja roba, a zatim je napravljen zapisnik.

Bio je predsjednik projektnog savjeta vegetacijske karte od 1981. do 1990. i član Republičkog povjerenstva za komasaciju zemljišta. Iznimno je bio ponosan na članstvo u Povjerenstvu za poljoprivredu i šumarstvo radne zajednice „Alpe-Jadran“ od 1980. do 1990. Na konferencijama po pokrajinama, članicama, u Sjevernoj Italiji, Bavarskoj, Sloveniji... u prigodnim bi situacijama održao govore na njemačkom ili talijanskom jeziku. S mnogim kolegama je ostao u kontaktu i nakon završetka projekta.

Inženjer Keglević svojim cjelokupnim radom mnogo je pridonosio razvoju zaštite bilja pa mu je kao aktivnom i iznimno zaslužnom članu 2002. godine Hrvatsko društvo biljne zaštite dodijelilo zlatnu plaketu s poveljom. Bio je aktivan i u Hrvatskom entomološkom društvu, ne samo kao član nego i kao tajnik od 1974. do 1985., a u visokim godinama, 2005. bio je i član Suda časti istog Društva.

Objavio je više od 400 članaka u raznim časopisima: Agronomski glasnik, Biljna zaštita, Glasnik zaštite bilja, Glasilo biljne zaštite, Kemija u poljoprivredi, Zaštita bilja, Sjemenarstvo, Mljekarski list, Entomologia Croatica, Bilten Poljodobra, Poljoprivredne aktualnosti, Hrvatski voćarski glasnik, Podravski zbornik i dr. Važno je spomenuti suradnju u 20 godišta Gospodarskoga kalendara. U Gospodarskom listu uređivao je i pisao u rubrici „Služba za zaštitu bilja izvještava i savjetuje“ od 1963/64. do 1970., a kasnije je godinama pisao o zabilježenim pojavama raznih štetočinja pred 100 i više godina. Posljednji članak objavljen u Gospodarskom listu napisao je u lipnju 2010. za koji bi još dugo pisao da ga nije spriječila bolest.

Iako je više od šest godina bio u Caritasovom domu „Sv. Kamilo de Lellis“, u Vrbovcu, mnogi su ga posjećivali i uveseljavali ga tih posljednjih godina da bi mu olakšali i uljepšali boravak daleko od obitelji i prijatelja. Rado je slušao o događanjima u poljoprivredi o kojima je i redovito čitao iz dostupne literature.

Među prijateljima i kolegama poznat kao Stevica, bio je iznimno načitan, s opširnim znanjem o povijesti, osobito hrvatskoj, ali i o agronomiji. Uvijek vedrog lica, pun života, duhovit na specifičan način, rado se smijao i društvo znao zabavljati te nasmijati do suza. Mnogi su primijetili da je mucao, ali dok je razgovarao na njemačkom, za koji je imao poseban dar, na engleskom ili francuskom, a dok je, dobrog sluha pjevao - nikad nije bilo zamuckivanja.

Bio je veliki domoljub i vjernik pa bi ga mogli susresti u crkvi sv. Vinka ili sv. Marka u Zagrebu.

Mnogi će reći šteta što nije išao putem znanstvenika, ali za Stjepana Keglevića najvažniji je bio životni doktorat, njegova obitelj, žena Nada, kći Zrinjka te unuci Anja i Marin!

Neka mu je laka hrvatska zemlja!

dr. sc. Darka Hamel

SKUPOVI

12. ZNANSTVENO STRUČNO SAVJETOVANJE HRVATSKIH VOĆARA S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM

Znanstveno stručno savjetovanje hrvatskih voćara s međunarodnim sudjelovanjem održano je u Vodicama od 2. do 4. ožujka. Tema savjetovanja bila je Voćarstvo otočnog, obalnog i priobalnog područja. Održana su tri plenarna predavanja: Mario Tomić: Voćarstvo Šibensko-kninske županije; **Krešimir** Ivančić (iz MPŠ): Potpore sektoru voćarstva iz europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj; Frane Ivković iznio je referat o temeljnim odrednicama hrvatskog voćarstva. Na okruglom stolu govorilo se o ulozi programa ruralnog razvoja u napretku hrvatskog voćarstva. Prema programu rad se odvijao ovim sekcijama: 1. Polmologija i pomofiziologija; 2. Zaštita bilja; 3. Berba čuvanje i prerada; 4. Tehnologija; 5. Zakonodavstvo i ekonomika. Šesta sekcija održana je u Škabrnji.

U sekciji Zaštita bilja održano je sedam referata:

Sara Godena, Edyta Đermić, F. Faggioli: Istraživanje viroza (*Olea euroea* L.) maslina u Istri i njihov značaj;

B. Cvjetković i T. Miličević: Inventarizacija gljivičnih bolesti badema i mogućnosti njihova suzbijanja;

Ž. Budinščak, G. Ivančan: Važnost integralne zaštite u rasadničarstvu Hrvatske; A. Mešić, Ivana Pajač Živković, Božena Barić, B. Duralija: Prve ekonomske štete od novog štetnika voća (*Drosophila suzukii*);

G. Ivančan, Ž. Budinščak, M. Bjeliš, A. Vukadin, L. Popović: *Aromia bungii* i *Xylosadurus crassiusculus* - potencijalni štetnici u voćarstvu.

U toj sekciji donatori skupa Bayer Crop Science i Fitopromet d.o.o. prezentirali su nove perspektivne proizvode na našem tržištu. O Bayerov proizvodu prezentaciju su održale Jadranka Aleksić, Zrinka Vidaković: Movento-insekticid nove generacije primjene i učinkovitost u suzbijanju problematičnih štetnika mandarine, a M. Mikec, I. Šušnjar i G. Ostojić: Wetcid - okvašivač inovativnog djelovanja, u ima Fitoprometa.

U dislociranom programu u Škabrnji održano je još jedno predavanje koje se odnosilo na Zaštitu bilja. Tu je Ž. Budinščak u ime suautora (G. Ivančan, Jelena Plavec, Ivana Križanac) upoznao slušatelje o žutici vinove loze i vektorima.